

PROGRAM STAROSTLIVOSTI O TRADIČNÚ ĽUDOVÚ KULTÚRU

18. decembra 2008 schválilo vedenie Ministerstva kultúry SR Program starostlivosti o tradičnú ľudovú kultúru.

V programe sa počíta s vybudovaním špecializovaného pracoviska – Koordinačné centra TLK v rámci Národného osvetového centra a s jeho personálnym rozšírením. V programe bol tiež schválený rozpočet na roky 2009 a 2010.

Základom programu starostlivosti o TLK má byť dlhodobé, cieľavedomé a komplexné smerovanie k rozvoju kultúrno-historického a národného vedomia obyvateľov, k obnoveniu a udržiavaniu historických štruktúr a k rozmanitosti regionálnych a lokálnych kultúrnych prejavov. Táto orientácia má byť podporou eliminácie rizík globalizácie, podporou upevňovania sídelnej identity a zabezpečovania zvyšujúcej sa kvality života – jeho kultúrnych a duchovných potrieb.

Víziou programu je zmena hodnotovej orientácie vo vzťahu k významu TLK, celého kultúrneho dedičstva a kultúrnej a spoločenskej identity. Ambíciou programu je dosiahnuť zmenu správania voči potrebám budúcich generácií.

Naplnením programu je:

- vytvorenie centrálnej fondovej inštitúcie pre oblasť TLK a v jej rámci centrálnej databázy údajov o TLK
- vytvorenie komunikačných ciest k používateľom
- vytvorenie primerane atraktívnych foriem prezentovania TLK
- organizačné, popularizačné, finančné a ďalšie podporné mechanizmy na realizáciu hlavných cieľov

Program starostlivosti o TLK je rozdelený do dvoch základných etáp:

- 1. etapa (rok 2009 – 2010) je uskutočniteľná v časovom rozsahu 24 mesiacov a má charakter konkrétnych výstupov. Jej výsledkom je vytvorenie systému práce s informáciami o TLK - vypracovanie a overenie metodiky zberu informácií, ich spracovania, vytvorenie obsahovej náplne databázovej štruktúry, vytvorenie podmienok na objektívne informovanie všetkých cieľových skupín o reálnych hodnotách TLK a na úspešnú medzirezortnú i medzinárodnú spoluprácu v tejto oblasti;
- 2. etapa má dlhodobý charakter a realizovaná má byť prostredníctvom čiastkových projektov, cielených na napĺňanie databázy a na popularizovanie TLK prostredníctvom súčasných komunikačných foriem Informačného systému osvetovej činnosti – ISOČ

Úspešná realizácia Programu starostlivosti o TLK je podmienená vytvorením a uskutočňovaním konkrétnych projektov, ktoré sú vo vzájomnom súlade s cieľmi a zámermi koncepcie.

Projekty

• Identifikácia a inventarizácia tradičnej ľudovej kultúry.

Ide o vytvorenie systému získavania, spracovania a uchovania informácií, ktoré majú poskytnúť prehľad o výskyte a stave živých alebo zachovaných artefaktov a javov TLK vo všetkých regiónoch SR. Dôležitou súčasťou projektu je vypracovanie a vydanie metodiky pre obce a regióny po stránke obsahovej i organizačnej.

- ***Centrálna databáza.***

Tvorba obsahu centrálnej databázy v rámci ISOC prostredníctvom identifikácie a inventarizácie. Táto úloha má dlhodobý charakter a je podmienená spoluprácou s obcami a regiónmi, ale aj so strategickými a ostatnými archívmi a zbierkami.

- ***Eudová kultúra slovom a obrazom***

Vytvorenie encyklopédie ľudovej kultúry ako základu centrálnej databázy.

- ***Výchova a vzdelávanie***

Posúdenie, prípadné doplnenie učebných osnov pre základné školy a iniciovanie vytvárania obsahových okruhov pre mimoškolskú výchovu. Cieľom projektu je vytvoriť podmienky na intenzívnejšie a objektívnejšie sprostredkovávanie informácií o TLK prostredníctvom školského systému s dôrazom na základné a stredné školstvo, ale aj na predškolskú výchovu.

- ***Národný zoznam majstrovských diel nehmotného kultúrneho dedičstva***

Vytvorenie metodiky a tvorba národného stupňa svetového zoznamu majstrovských diel nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva.

- ***Medzinárodná spolupráca***

Cieľom projektu je pripraviť podmienky a realizovať cezhraničnú i širšiu medzinárodnú spoluprácu v oblasti starostlivosti o TLK a jej propagácii.

- ***Metodika podpory prejavov folklorizmu***

Táto úloha je rozdelená do dvoch častí:

- Vypracovanie analýzy stavu organizovaných foriem folklóru.
- Vypracovanie Odporúčania na zintenzívnenie odbornej a organizačnej starostlivosti o organizované formy folklóru - Návrh metodologickej starostlivosti

- ***Vydavateľská činnosť***

Vypracovanie koncepcie a plánu vydavateľskej činnosti pre oblasť TLK do roku 2013.

- ***Knižnica tradičnej ľudovej kultúry***

Vybudovanie reálnej špecializovanej knižnice zameranej na vytvorenie fondu zostaveného z kníh a ďalších písomných materiálov, zvukových a obrazových nosičov vydaných v minulosti a vydávaných aj v súčasnosti z oblasti TLK.

Realizácia všetkých úloh predpokladá intenzívnu spoluprácu so širokým okruhom odborníkov z rôznych oblastí a vytvorenie personálnych, organizačných, finančných a technických podmienok zo strany realizátorov.

Spracoval: V. Kyseľ